

Bryssel 28.3.2019  
COM(2019) 157 final

## KOMISSION KERTOMUS NEUVOSTOLLE

**jäsenvaltioiden edistymisestä kalastusaluksen laivaväen koulutusta, pätevyyskirjoja ja  
vahdinpitoa koskevaan Kansainvälisen merenkulkujärjestön yleissopimukseen  
liittymisessä neuvoston päätöksen (EU) 2015/799 2 artiklan mukaisesti**

## KOMISSION KERTOMUS NEUVOSTOLLE

### **jäsenvaltioiden edistymisestä kalastusaluksen laivaväen koulutusta, pätevyyskirjoja ja vahdinpitoa koskevaan Kansainvälisen merenkulkujärjestön yleissopimukseen liittymisessä neuvoston päätöksen (EU) 2015/799 2 artiklan mukaisesti**

#### **1. Johdanto**

Neuvoston päätöksellä (EU) 2015/799<sup>1</sup>, annettu 18. toukokuuta 2015, valtuutetaan jäsenvaltiot tulemaan Euroopan unionin edun mukaisesti kalastusaluksen laivaväen koulutusta, pätevyyskirjoja ja vahdinpitoa koskevan Kansainvälisen merenkulkujärjestön (IMO) yleissopimuksen osapuoliksi (STCW-F, jäljempänä 'yleissopimus'). Yleissopimus hyväksyttiin 7. heinäkuuta 1995, ja se tuli voimaan 29. syyskuuta 2012. Kaikki EU:n jäsenvaltiot ovat IMO:n jäseniä.

Yleissopimus edistää merkittävällä tavalla kalastajien suojaa ja myös kansainvälisen meriliikenteen turvallisuutta. Sillä edistetään ihmishengen ja omaisuuden turvallisuutta merellä ja samalla myös suojellaan meriympäristöä. Koska merikalastus on yksi vaarallisimmista ammateista ja kalastusalukset ja niiden miehistö kohtaavat avomerellä samoja vaaroja ja riskejä kuin kauppamerenkulkuun käytettävät alukset, asianmukainen koulutus ja pätevyys ovat olennainen keino vähentää onnettomuuksien määrää ja lisätä aluksella olevan miehistön turvallisuutta ja meriturvallisuutta.

STCW-F-yleissopimuksella on myös suuri merkitys työntekijöiden vapaan liikkuvuuden kannalta. Kalastajista voi tulla liikkuvampia, kun heillä on mahdollisuus työskennellä kaikkien STCW-F-yleissopimuksen osapuolina olevien jäsenvaltioiden kalastusaluksilla. Sen vuoksi heidän pätevyksiensä yhdenmukaistaminen ottamalla käyttöön kalastusaluksen laivaväelle yhteiset koulutustasoa koskevat vähimmäisvaatimukset ei vain paranna meriturvallisuutta vaan myös helpottaa työntekijöiden vapaata liikkuvuutta. Samalla luodaan tasapuoliset toimintaedellytykset EU:hun ja myös suhteessa kolmansiin maihin.

Kalastusaluksen työntekijät eivät nykyisin saa vastaavaa suojaa kuin merenkulkualan merenkulkijat, joihin sovelletaan lähes samanlaista IMO:n kansainvälistä merenkulkijoiden koulutusta, pätevyyskirjoja ja vahdinpitoa koskevaa yleissopimusta (STCW-yleissopimus). Kun STCW-yleissopimuksen on ratifioinut 164 sopimusvaltiota eri puolilla maailmaa, mukaan lukien kaikki EU:n 28 jäsenvaltiota, ja se on pantu täytäntöön EU:n oikeudessa direktiiveillä 2008/106/EY, 2009/16/EY ja 2012/35/EU<sup>2</sup>, STCW-F-yleissopimuksen on ratifioinut koko maailmassa 26 sopimusvaltiota, joista vain yhdeksän on EU:n jäsenvaltioita.

<sup>1</sup> Neuvoston päätös (EU) 2015/799, annettu 18 päivänä toukokuuta 2015, jäsenvaltioille annettavasta valtuutuksesta tulla Euroopan unionin edun mukaisesti kalastusaluksen laivaväen koulutusta, pätevyyskirjoja ja vahdinpitoa koskevan Kansainvälisen merenkulkujärjestön yleissopimuksen osapuoleksi (EUVL L 127, 22.5.2015, s. 20–21).

<sup>2</sup> Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2008/106/EY, annettu 19 päivänä marraskuuta 2008, merenkulkijoiden vähimmäiskoulutuksesta (uudelleenlaadittu) (EUVL L 323, 3.12.2008, s. 33–61); Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi

Edellä mainituista syistä EU:n merikalastusalan työmarkkinaosapuolet<sup>3</sup> ovat merikalastusalan työmarkkinaosapuolten vuoropuhelun kautta tuoneet toistuvasti esille, että on tärkeää panna täytäntöön turvallisuutta ja työoloja kalastusaluksilla koskevat kansainväliset yleissopimukset, ja pyytäneet jäsenvaltioita ja EU:ta toteuttamaan asianmukaiset toimet.

EU:n toimielimet ovat myös ilmaisseet sitoutumisensa asiaan valtamerten hallinnointia koskevan EU:n aloitteen<sup>4</sup> yhteydessä. Sekä neuvosto, 4. huhtikuuta 2017 antamissaan päätelmissä<sup>5</sup>, että Euroopan parlamentti, 16. tammikuuta 2018 antamassaan päätöslauselmassa<sup>6</sup>, kehottavat edistämään yhtäläisiä työmarkkinaehtoja merialalla ja varmistamaan oikeudenmukaisen kohtelun panemalla kansainväliset yleissopimukset täytäntöön tehokkaasti ja ottamalla käyttöön yhdenmukaistetun sosiaalisen kehityksen merialan toimille EU:n vesillä.

Edellä esitetty huomioon ottaen kaikkia jäsenvaltioita, joilla on niiden lipun alla purjehtivia kalastusaluksia, STCW-F-yleissopimuksen soveltamisalaan kuuluvia kalastusaluksia vastaanottavia satamia tai kalastusaluksien laivaväen koulutuslaitoksia, kehoitetaan painokkaasti liittymään yleissopimukseen. Myös kolmansia maita olisi kannustettava liittymään STCW-F-yleissopimukseen turvallisuuden ja työolojen parantamiseksi kalastusaluksilla ja tasapuolisten toimintaedellytysten aikaansaamiseksi maailmanlaajuisella tasolla.

## **2. Oikeusperusta**

Neuvoston päätöksellä (EU) 2015/799 annetaan EU:n jäsenvaltioille valtuutus tulla STCW-F-yleissopimuksen osapuoleksi. Valtuutuksen saaminen EU:lta oli välttämätöntä, sillä yleissopimuksen liitteessä olevan I luvun 7 sääntö kuuluu unionin yksinomaiseen toimivaltaan siltä osin kuin on kyse kalastusaluksien laivaväen tiettyjen henkilöstöluokkien ammattipätevyyden tunnustamisesta koskevista unionin säännöistä ja koskee myös tiettyjä perussopimuksen määräyksiä, erityisesti SEUT-sopimuksen 100 artiklan 2 kohtaa, sekä unionin johdettua oikeutta, erityisesti Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2005/36/EY<sup>7</sup>, siltä osin kuin on kyse unionin kansalaisista, joilla on jonkin jäsenvaltion tai kolmannen maan myöntämiä asiaankuuluvia todistuksia.

---

2009/16/EY, annettu 23 päivänä huhtikuuta 2009, satamavaltioiden suorittamasta valvonnasta (EUVL L 131, 28.5.2009, s. 57–100); Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2012/35/EU, annettu 21 päivänä marraskuuta 2012, merenkulkijoiden vähimmäiskoulutuksesta annetun direktiivin 2008/106/EY muuttamisesta (EUVL L 343, 14.12.2012, s. 78–105).

<sup>3</sup> EU-maiden maatalouden osuustoimintajärjestöjen keskusjärjestö (COGECA), Euroopan kuljetustyöntekijöiden liitto (ETF) ja Euroopan unionin kalastusyritysten kansallisten järjestöjen liitto (Europêche).

<sup>4</sup> Yhteinen tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle – Kansainvälinen valtamerten hallinnointi: EU:n panos vastuulliseen valtamerten hoitoon (JOIN(2016) 49 final, 10. marraskuuta 2016).

<sup>5</sup> Neuvoston päätelmät ”Kansainvälinen valtamerten hallinnointi: EU:n panos vastuulliseen valtamerten hoitoon” (8029/17), 4. huhtikuuta 2017.

<sup>6</sup> Euroopan parlamentin päätöslauselma ”Kansainvälinen valtamerten hallinnointi: valtamerten tulevaisuusohjelma vuoden 2030 kestävän kehityksen tavoitteiden yhteydessä (2017/2055(INI), 16. tammikuuta 2018).

<sup>7</sup> Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2005/36/EY, annettu 7 päivänä syyskuuta 2005, ammattipätevyyden tunnustamisesta (EUVL L 255, 30.9.2005, s. 22–142).

Neuvoston päätöksessä (EU) 2015/799 ei vain valtuuteta vaan myös kannustetaan jäsenvaltioita ratifioimaan STCW-F-yleissopimus. Tasavertaisten toimintaedellytysten luomiseksi ja kansainvälisen oikeuden ja unionin oikeuden välisten ristiriitojen välttämiseksi on tärkeää, että kaikki EU:n jäsenvaltiot ratifioivat yleissopimuksen.

Tältä osin ja jotta voidaan seurata jäsenvaltioiden edistymistä yleissopimuksen ratifiointissa, neuvoston päätöksen (EU) 2015/799 2 artiklassa edellytetään, että komissio antaa neuvostolle edistymistä tarkastelevan kertomuksen.

### 3. Tämän kertomuksen tietolähteet

Komissio kirjoitti jäsenvaltioille 16. maaliskuuta 2018 tiedustellen niiden aikeita ratifioida STCW-F-yleissopimus. Kun vain neljä vastausta oli saatu, lähetettiin kaksi muistutuskirjettä niiden jäsenvaltioiden pysyville edustustoille, jotka eivät olleet vastanneet. Lopulta kaikkiaan 20 jäsenvaltiota vastasi. Kahdeksasta jäsenvaltiosta, jotka eivät ole vielä vastanneet, kolme on ratifioinut yleissopimuksen. Jäsenvaltioiden ratifiointien osalta konsultoitii IMO:n verkkosivustoa sopimusten tilasta.

### 4. STCW-F-sopimuksen tilanne: jäsenvaltioiden ratifiointit

STCW-F-yleissopimuksen on ratifioinut yhdeksän jäsenvaltiota (**Alankomaat, Belgia, Espanja, Latvia, Liettua, Portugali, Puola, Romania, Tanska**), kun sopimuksen osapuolia on maailmanlaajuisesti kaikkiaan 26<sup>8</sup>.

Muiden 19 jäsenvaltion osalta voidaan esittää seuraavat tiedot:

Kuusi jäsenvaltiota valmistelee ratifiointia: **Irlanti, Kreikka, Ranska, Ruotsi, Saksa ja Yhdistynyt kuningaskunta**. Kreikka ja Ruotsi viittasivat vastauksissaan voimassa olevan yleissopimuksen tarkistamiseksi meneillään olevaan työhön.

Neljä jäsenvaltiota ei pidä STCW-F-yleissopimuksen ratifiointia tarpeellisena laivastonsa sijainnin vuoksi. **Viro** ilmoitti komissiolle, että se soveltaa pätevyyskirjoja koskevia STCW-vaatimuksia kalastusalusten laivaväkeen, joka palvelee yli 24 metrin pituisilla kalastusaluksilla. Viro ei aio toteuttaa toimenpiteitä STCW-F-yleissopimuksen ratifioimiseksi kalastussektorinsa pienuuden sekä yli 24 metrin pituisten alusten vähäisen määrän (yhteensä 24) vuoksi. **Suomi** ei ole aloittanut STCW-F-yleissopimuksen ratifiointia, koska Suomen lipun alla purjehtii vain muutamia kalastusaluksia, jotka kuuluisivat yleissopimuksen soveltamisalaan. **Slovenia** katsoo, ettei STCW-F-yleissopimusta tarvita, koska kaikki Slovenian kalastuslaivaston alukset ovat alle

---

<sup>8</sup> Alankomaat, Belgia, Espanja, Etelä-Afrikka, Islanti, Kanada, Kiribati, Kongon tasavalta, Latvia, Liettua, Marokko, Mauritania, Namibia, Nauru, Norja, Palau, Portugali, Puola, Romania, Saint Lucia, Sierra Leone, Syyria, Tanska, Ukraina, Uusi-Seelanti, Venäjä.

24 metrin pituisia ja niiden konetehto on alle 750 kW. **Bulgaria** katsoo, ettei sillä ole lainkaan aluksia, joihin STCW-F-yleissopimusta sovellettaisiin.

Neljän sisämaavaltion, **Itävallan, Luxemburgin, Tšekin ja Unkarin**, ryhmä on ilmoittanut komissiolle, etteivät kyseiset maat aio ratifioida yleissopimusta, koska niillä ei ole kalastusaluksia, kalastussatamia tai kalastusalusten laivaväen koulutuslaitoksia.

Seuraavat jäsenvaltiot, jotka eivät ole ratifioineet STCW-F-yleissopimusta, eivät ole vastanneet tietopyyntöön: **Italia, Kroatia, Kypros, Malta ja Slovakia**.

## 5. Päätelmät

STCW-F-yleissopimuksen kaltaisten kansainvälisten yleissopimusten ratifiointi ja täytäntöönpano on äärimmäisen tärkeää kalastusalusten laivaväen tilanteen parantamiseksi, työpaikkaonnettomuuksien määrän ja vakavuuden vähentämiseksi ja EU:n kalastussektorin tasapuolisten toimintaedellytysten edistämiseksi unionissa ja sen ulkopuolella.

Yleissopimuksen ratifiointi helpottaa myös työntekijöiden vapaata liikkuvuutta jäsenvaltioiden välillä, sillä se takaa kalastusalusten laivaväen koulutuksen vähimmäistason, joka perustuu kansainvälisiin standardeihin.

Komissio toteaa, etteivät kaikki jäsenvaltiot, joilla on lippunsa alla purjehtivia kalastusaluksia, STCW-F-yleissopimuksen soveltamisalaan kuuluvia kalastusaluksia vastaanottavia satamia tai kalastusalusten laivaväen koulutuslaitoksia, ole ratifioineet yleissopimusta tai suunnittele sen ratifioimista.

Erityisesti komissio toteaa, että muutamat jäsenvaltiot eivät suunnittele STCW-F-yleissopimuksen ratifioimista sillä perusteella, että niillä ei ole lainkaan yleissopimuksen soveltamisalaan kuuluvia aluksia tai niillä on ainoastaan pieni yli 24 metrin pituisten tai yli 750 kW:n konetehon kalastusalusten muodostama laivasto. STCW-F-yleissopimus sisältää kuitenkin tärkeitä määräyksiä, joita sovelletaan kaikkiin aluksiin niiden pituudesta tai konetehosta riippumatta, kuten perusturvallisuuskoulutusta koskeva määräys (III luvun 1 sääntö) ja vahdinpitoa koskevat määräykset (IV luvun 1 sääntö). Lisäksi neuvoston päätöksessä (EU) 2015/799 kehoitetaan myös niitä jäsenvaltioita, joilla on STCW-F-yleissopimuksen soveltamisalaan kuuluvia kalastusaluksia vastaanottavia satamia tai kalastusalusten laivaväen koulutuslaitoksia tulemaan yleissopimuksen osapuoliksi.

Jäsenvaltioita kannustetaan noudattamaan sitoumuksiaan ja saattamaan ratifiointimenettelyt päätökseen sekä tukemaan komissiota sen tehdessä työtä meriturvallisuuden edistämiseksi. STCW-F-yleissopimuksen ratifiointi kaikkien asianomaisten jäsenvaltioiden toimesta luo yhtenäisen ajan tasalla olevan kansainvälisen toimintakehyksen ja edistää EU-maiden lipun alla

purjehtivien alusten ja niiden laivaväen tasapuolisia toimintaedellytyksiä EU:ssa ja sen ulkopuolella.

Komissio kehottaa neuvostoa ottamaan huomioon tämän edistymiskertomuksen.